

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/16/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119013841
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2119013841.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obžalovaného F. Z., nar. XX.XX.XXXX, pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 21.12.2020 č. k. 4T/77/2019-140, na verejnom zasadnutí konanom dňa 26.10.2021 v Trnave, takto:

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného F. Z., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 21.12.2020 č. k. 4T/77/2019-140 bol obžalovaný F. Z., nar. XX.XX.XXXX v H. trvalé bydlisko: G. X, N. G., uznaný vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1 Trestného zákona (v znení do 31.12.2019), na tom skutkovom základe,

že

v období od mesiaca november 2018 až do vydania trestného rozkazu v tejto veci dňa 10.03.2020 v obci N. G. ani na iných miestach na území Slovenskej republiky úmyselne riadne a včas neplatil výživné na svoju maloletú dcéru S. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky Z. C., N. G., ul. A. XX, i keď mu vyživovacia povinnosť vyplývala priamo zo Zákona o rodine a výška výživného bola určená aj rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 12.11.2014, sp. zn. 20P/20/2014-43, právoplatným dňa 03.12.2014, a to tak, že je povinný prispievať na výživu dcéry S. Z. sumou 100,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám jej matky Z. C., a hoci si bol obžalovaný F. Z. vedomý tejto vyživovacej povinnosti voči maloletej dcére S., nevynaložil dostatočné úsilie, aby si získal a udržal stále zamestnanie a zabezpečil si pravidelný zdroj príjmov, z ktorého by mohol vyživovaciu povinnosť plniť, dňa 03.01.2019 prišiel o zamestnanie vlastnou vinou - z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny, pričom do evidencie uchádzačov o zamestnanie sa zaevidoval až dňa 08.04.2019, v dôsledku čoho mu za obdobie od mesiaca november 2018 do súčasnosti vznikol dlh na výživnom vo výške najmenej 1.300,- €, (dlžná suma v rozsahu obžaloby rozšírená o výživné za mesiace november a december 2019, resp. január a február 2020, t.j. do dňa 10.03.2020, po znížení o vykonané úhrady dňa 12.03.2020 vo výške 200,- € a dňa 16.09.2019 vo výške 100,- €).

Za tento skutok okresný súd uložil obžalovanému podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň okresný súd podľa § 73 ods. 2 Trestného zákona obžalovanému uložil ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 140-142 spisu.

Z obsahu spisu vyplýva, že prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava podal na Okresný súd Trnava dňa 06.11.2019 pod sp. zn. 1Pv 132/19/2207-31 obžalobu na obžalovaného F. Z. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1 Trestného zákona na skutkovom základe obžaloby.

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní dňa 21.12.2020 po zákonom poučení urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. V dôsledku vyhlásenia o vine okresný súd rozhodol o tom, že vykoná dokazovanie len vo vzťahu k výroku o treste a ochrannom opatrení. Okresný súd následne vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného, prečítaním znaleckého posudku MUDr. Martišovej z odboru psychiatrie (č. 40/2019), listinnými dôkazmi (lustrácia CDB, RT, Sociálnej poisťovne a ostatný spisový materiál). Vo vzťahu k uloženiu trestu okresný súd zistil, že obžalovaný má aktuálne 2 záznamy v registri trestov, pričom prvý z nich bol zahladený. Následne obžalovaný spáchal prečin krádeže (2. záznam v RT) a bol mu trestným rozkazom Okresným súdom Trnava, sp. zn.: OT/79/2018 zo dňa 29.03.2018 uložený trest vo výmere 4 mesiace s podmieneným odkladom a určením skúšobnej doby v trvaní 1 rok. V prípade obžalovaného okresný súd vyhodnotil jednu poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. l) Trestného zákona (priznal sa k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval) a jednu priťažujúcu okolnosť v zmysle § 37 písm. m) Trestného zákona (bol už za trestný čin odsúdený). V zmysle § 38 ods. 2 Trestného zákona okresný súd konštatoval rovnaký pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Okresný súd ustálil, že v prípade obžalovaného bolo nevyhnutné uložiť nepodmienečný trest, keďže obžalovaný začal s páchaním skutku počas priebehu skúšobnej doby a jeho spáchanie bolo ohraničené až momentom vydania trestného rozkazu. Pre výkon trestu obžalovaného zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia v zmysle § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Zároveň obžalovanému uložil ochranné liečenie protitoxikomanické ambulantnou formou, tak ako navrhla znalkyňa a ako súhlasil aj obžalovaný.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení čo do výroku o treste podal obžalovaný odvolanie (č. I. 139 spisu), ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Marcela Ružarovského (č. I. 172-173 spisu).

Obžalovaný v odvolaní namieta, že uvedený trest považuje za neprimerane prísny a odvolaciemu súdu navrhuje, aby zrušil výrok o treste a obžalovanému uložil trest povinnej práce v trvaní 80 hodín. Obžalovaný týmto vyjadruje súhlas s uložením trestu povinnej práce. K tomu obžalovaný dodáva, že v jeho prípade nie je nevyhnutné ukladať nepodmienečný trest odňatia slobody, a to vzhľadom na povahu spáchaného skutku a snahu obžalovaného výživne splácať. Súčasne obžalovaný poukazuje na to, že trest odňatia slobody by mal predstavovať prostriedok „ultima ratio“, teda mal by sa ukladať v prípadoch, kedy by iné druhy trestov zjavne nevedli k náprave a prevýchove páchatel'a. Obžalovaný preto opakovane poukazuje na fakt, že má záujem dlh na výživnom vyrovnať, pričom časť z dlhu uhradil už pred rozhodnutím súdu prvého stupňa. Pokiaľ bude obžalovanému právoplatne uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, bude mu vznikať nový dlh na výživnom a výkon trestu mu znemožní zamestnať sa a dosahovať vyšší príjem. Obžalovaný má „iba“ dva záznamy v registri trestov, pričom vo vzťahu k rozhodnutiu Vojenského obvodného súdu Bratislava zo dňa 30.07.2003, sp. zn. 1T/45/03 sa na obžalovaného hľadí, akoby nebol odsúdený. V neposlednom rade obžalovaný poukazuje na ustanovenie § 34 ods. 3 Trestného zákona, podľa ktorého trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. V tejto súvislosti obžalovaný uvádza, že uloženie iného trestu, ako trestu odňatia slobody, mu umožní zamestnať sa a dosahovať príjem podstatne vyšší, ako prípadná práca vo výkone trestu. Treba tiež prihliadať na to, že hoci bola maloletá S. Z. „ukrátená“ na výživnom, na ktoré má zákonný nárok, spáchanie trestného činu nemalo negatívny vplyv na jej život, zdravie a vývin (uvedené netvrdila ani matka maloletej). Podmienky na uloženie trestu povinnej práce sú dané, nakoľko obžalovaný s týmto trestom súhlasí, súd ho odsudzuje za prečin s hornou hranicou trestu odňatia slobody neprevyšujúcou 5 rokov a obžalovaný nie je dlhodobo práceneschopný ani invalidný, teda je predpoklad, že trest povinnej práce vykoná. Vzhľadom na vyššie uvedené obžalovaný žiada odvolací súd, aby zrušil napádaný rozsudok okresného súdu vo výrokoch o treste a v spôsobe jeho vykonania a obžalovanému uložil trest povinnej práce v trvaní 80 hodín.

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie dňa 26.10.2021 za prítomnosti zástupcu Krajskej prokuratúry v Trnave, obžalovaného a jeho obhajcu, na ktorom oboznámil prítomných s napadnutým rozsudkom, odvolaním obžalovaného, odpisom registra trestov ako aj podstatným obsahom spisu.

Zástupca Krajskej prokuratúry v Trnave navrhol, aby odvolanie obžalovaného bolo zamietnuté ako nedôvodné podľa § 319 Trestného poriadku vzhľadom na to, že okresný súd sa náležite vysporiadal z akého dôvodu bol ukladaný nepodmienečný trest odňatia slobody a podľa jeho názoru, nie je možné ukladať iný druh trestu v tomto prípade. Obhajca obžalovaného uviedol, že sa pridrižiava podaného odvolania, má za to, že sú splnené podmienky na uloženie alternatívneho trestu, nakoľko nepovažujú uloženie nepodmienečného trestu za nevyhnutné. Obžalovaný uviedol, že sa dopustil tejto trestnej činnosti ale bol by rád, keby mu súd vyhovel, aby nebol nepodmienečný trest, aby si mohol nájsť prácu a plniť si vyživovaciu povinnosť.

Podľa ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku, event. napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 Trestného poriadku odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné, v dôsledku čoho sú splnené podmienky pre jeho zamietnutie v zmysle § 319 Trestného poriadku.

Odvolací súd sa s rozhodnutím okresného súdu stotožňuje, plne naň odkazuje a v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinštandardnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a v prípade, ak sa odvolací súd stotožní s úvahami súdu nižšieho stupňa a tieto považuje za zákonné a správne nie je potrebné, aby tieto opakoval vo svojom rozhodnutí, ale stačí, aby na tieto len stručne poukázal. (viď. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/2/2018 z 23. januára 2018)

Primeranosť trestu je nevyhnutným predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatel'a pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu tak možno považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného. V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

Trest (a osobitne trest odňatia slobody) ako sankcia predstavuje najcitlivejší a najtvrdší prostriedok štátneho donútenia. Predpokladom účinnej ochrany spoločnosti, teda účinnosti generálnej a individuálnej prevencie, je adekvátnosť trestu za spáchaný trestný čin. Teoretické východiská penológie poukazujú na potrebu zvoliť optimálnu mieru represie, keďže ani príliš mierny, ani príliš prísny trest podľa nej nepôsobia výchovne, ale práve naopak, pôsobia demoralizujúco, zároveň varujú pred tzv. exemplárnym trestaním spočívajúcim v tom, že sa konkrétna prísnosť trestu neodôvodňuje hľadiskom individuálnej prevencie, ale potrebou odstrašiť verejnosť ustanovením prehnane prísnych trestov, kde je zintenzívnením represie potlačený moment prevencie. Trestné konanie má sledovať rovnako preventívny a resocializačný cieľ, má totiž prispieť k polepšeniu a náprave páchatel'a. Cieľom trestného konania má byť dosiahnutie toho, aby obvinený páchatel' zaujal ku spáchaniu trestného činu sebakritický a kajúcný postoj, ktorý sľubuje možnosť jeho nápravy.

Zdôrazniť treba tiež, že nielen samotná Ústava SR ako základný zákon štátu v čl. 16 ods. 2 („Nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu a trestu.“), ale aj Dohovor o ochrane ľudských práv v čl. 6 („Právo na spravodlivé súdne konanie“) a tiež Charta základných práv EÚ v čl. 4 („Zákaz mučenia, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu“) a tiež čl. 49 ods. 3, v ktorom sú zakotvené zásady zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov, ktoré v sebe zahŕňajú bezpodmienečne právo každého človeka na primeraný trest a akýkoľvek zákaz neľudského a ponižujúceho zaobchádzania a ukladania trestov, ktoré v sebe zahŕňajú aj zákaz ukladania nehumánnych a neprimeraných trestov. Páchatel'a môže so spravodlivosťou, a teda aj so spoločnosťou, zmieriť len spravodlivý trest. Trest sa musí rovnať spôsobenému bezpráviu, v žiadnom ohľade nemôže

trest prevažovať toto bezprávie. (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 4To/2/2013 zo 16. apríla 2013).

Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od spáchania trestných činov, ale má viesť i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácia tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 13. mája 2014, sp. zn. 4 To 7/2013).

Odvolací súd konštatuje, že okresný súd v záujme náležitého zistenia skutkového stavu veci vykonal všetky dôkazy, ktoré mal k dispozícii, a to pri uplatnení všetkých základných zásad, ktoré trestný proces upravujú. Zároveň trest uložený obžalovanému považuje odvolací súd za primeraný, zákonný a spravodlivý. Pokiaľ ide o odôvodnenie rozsudku, tento zodpovedá zákonným požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 168 Trestného poriadku a odvolací súd sa bez výhrad s týmto odôvodnením stotožňuje a odkazuje naň. Na skonštatovanie správnosti odvolací súd uvádza nasledovné:

Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že obžalovaný napadol rozsudok okresného súdu výlučne čo do výroku o treste, preto predmetom odvolacieho konanie je preskúmanie rozsudku vo vzťahu k tomuto výroku. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že obžalovaný urobil na hlavnom pojednávaní dňa 21.12.2020 vyhlásenie v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku o tom, že je vinný zo spáchania skutku, ktorý sa mu kládol za vinu, preto okresný súd so súhlasom okresného prokurátora vyhlásenie obžalovaného prijal. Pretože inštitút uznania viny svojou povahou vylučuje preskúmanie skutkového stavu konštatovaného výrokom obžaloby a obžalobou určenej právnej kvalifikácie po prijatí vyhlásenia obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, odvolací súd nemohol preskúmať tento výrok z hľadiska jeho zákonnosti a odôvodnenosti. Proti výroku o vine v tomto prípade teda odvolanie ako opravný prostriedok nie je prípustné, tento výrok je právoplatný. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2To/5/2011 zo 7. februára 2012).

Okresný súd u obžalovaného správne vzhliadol jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona a zároveň jednu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona. Preto u obžalovaného v zmysle § 38 ods. 2 Trestného zákona okresný súd správne konštatoval neutrálny pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Výmera základnej trestnej sadzby pre obžalovaného bola 0 - 24 mesiacov. V rámci takto určenej trestnej sadzby okresný súd prihliadol na okolnosti spáchaného skutku, ako aj okolnosti na strane páchatel'a. Obžalovanému bol trestným rozkazom Okresným súdom Trnava sp. zn. 0T/79/2018 zo dňa 29.03.2018 uložený trest vo výmere 4 mesiace s podmiennečným odkladom a určením skúšobnej doby v trvaní 1 rok pre spáchanie prečinu krádeže. Majúc na zreteli zásady pre ukladanie trestu, ako aj účel trestu vyplývajúci z ust. § 34 ods. 1 Trestného zákona zohľadňujúc skutočnosť, že obžalovaný začal s páchaním skutku počas priebehu skúšobnej doby a jeho spáchanie bolo ohraničené až momentom vydania trestného rozkazu, odvolací súd dospel k záveru, že trest odňatia slobody v trvaní 2 mesiacov je trestom dostatočným, primeraným a vhodným. Správne zohľadnil okresný súd, že v prospech obžalovaného vyznela aj čiastočná úhrada nedoplatku na výživnom ako aj zdravotné problémy obžalovaného, ktoré sú objektívne závažnejšieho charakteru a poukázala na ne aj znalkyňa v podanom znaleckom posudku.

Pri úvahách, aký druh a výmera trestu by spravodlivo zohľadňovali konanie obžalovaného, jeho zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jeho nápravy a v neposlednom rade aj poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, vychádzal aj odvolací súd zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatel'om trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu-rehabilitácia) a jednak aj voči ďalším občanom - potencionálnym páchatel'om, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na

ostatných členov spoločnosti). Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a (retribúcia).

Pokiaľ sa obžalovaný domáhal uloženia iného alternatívneho trestu, odvolací súd je toho názoru, že pokiaľ sa u odsúdeného uloženie podmieneného trestu odňatia slobody (trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn. OT/79/2018 zo dňa 29.03.2018) minulo svojím účinkom a v priebehu plynutia skúšobnej doby sa dopustil ďalšej trestnej činnosti, osoba obžalovaného nedáva žiadne záruky, že by akýkoľvek iný alternatívny trest splnil svoj účel vyžadovaný Trestným zákonom. Podľa názoru odvolacieho súdu uloženie alternatívneho trestu a to konkrétne trestu povinnej práce, ktorého uloženia sa obžalovaný domáhal, by nevedlo k dosiahnutiu účelu trestu u obžalovaného, ktorý navyše do konania verejného zasadnutia odvolacieho súdu akékoľvek ďalšie platby z titulu zaplatenia dlžného ani bežného výživného neuhradil.

Čo sa týka spôsobu výkonu uloženého trestu odňatia slobody, okresný súd správne obžalovaného zaradil na do ústavu s minimálnym stupňom stráženia postupom podľa § 48 odsek 2 písmeno a) Trestného zákona, keďže obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin. Rovnako možno považovať za správny aj výrok, ktorým okresný súd uložil obžalovanému ochranné liečenie protitoxikomanické ambulantnou formou, tak ako navrhla znalkyňa a s ktorým súhlasil aj obžalovaný.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd odvolanie obžalovaného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 170 ods. 6 Trestného poriadku a tiež § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.